

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N 10

19.02.2021

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: სასარგებლო წიაღისეულის გადამუშავება (ქვიშა-ხრემის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო);

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „მშენებელი 2020“, ქ. ზუგდიდი, კ. გამსახურდიას ქ. N161;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ახალსოფელი;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 07.12.2020;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „გარემოსდაცვითი და შრომის უსაფრთხოების საგანმანათლებლო და საკონსულტაციო ცენტრი-ეკომეტრი“;

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „მშენებელი 2020“-ის მიერ წარმოდგენილია, ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ახალსოფელში სასარგებლო წიაღისეულის გადამუშავების (ქვიშა-ხრემის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო) სკოპინგის ანგარიში. აღნიშნულ საქმიანობაზე გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2020 წლის 19 აგვისტოს N2-746 ბრძანებით გაიცა სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომლის საფუძველზეც შპს „მშენებელი 2020“-ის სასარგებლო წიაღისეულის გადამუშავება დაექვემდებარა გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, ქვიშა-ხრემის გადამუშავება დაგეგმილია ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ახალსოფელში შპს „მშენებელი 2020“-ის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების 7643 მ² ფართობის მქონე მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 43.11.42.264). სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარი აღნიშნული საკადასტრო კოდის ფარგლებში ინფრასტრუქტურის ჩათვლით დაიკავებს დაახლოებით 1500 მ²-ს. ტერიტორიას ერთი მხრიდან ესაზღვრება შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ზუგდიდი-ნარაზენი-ხიბულა-ზუბის საავტომობილო გზა, მეორე მხრიდან, საკადასტრო საზღვრიდან დაახლოებით 20 მეტრში მიედინება მდინარე ჯუმი. შესაბამისად, საპროექტო ტერიტორიის ნაწილი ხვდება მდ. ჯუმის წყალდაცვით ზოლში. თუმცა, კომპანიის მიერ მიმდინარე წლის 5 თებერვალს წარმოდგენილი დამატებითი ინფორმაციით, საწარმოო დანადგარები მდ. ჯუმის კალაპოტის კიდიდან დაშორებულია 50 მეტრით და მეტი მანძილით. ამასთან, განცხადების მიხედვით, საქმიანობის განხორციელების ყველა ეტაპზე დაცული იქნება „წყალდაცვითი ზოლის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N440 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნები. ტერიტორიის მიმდებარედ ძირითადად განთავსებულია სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები. საწარმოს საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი, რომლის

საკადასტრო კოდია: 43.11.45.146 დაშორებულია 285 მეტრით. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ტერიტორიიდან დასავლეთით, დაახლოებით 53 მეტრში განთავსებულია შენობა-ნაგებობები, რომლებიც ადრე წარმოადგენდა ცხოველთათვის განკუთვნილ ფერმებს, თუმცა, აღნიშნულ ტერიტორიაზე ამჟამად დაგეგმილია ავტოსადგომების მოწყობა. შპს „მშენებელი 2020“-ის მიწის ნაკვეთის ნაწილი იჯარით აქვს აღებული შპს „ბარა კაპიტალს“, რომლის საქმიანობას წარმოადგენს სასაქონლო ბეტონის და ბეტონის ნაკეთობების წარმოება. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ საპროექტო ტერიტორიის დასავლეთით მდებარე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 43.11.42.182) შპს „ვესტ ჯორჯიას“ მიერ იგეგმება ასფალტის საწარმოს ექსპლუატაცია.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარი აღჭურვილია ინერტული მასალების სამსხვრევი და დამხარისხებელი დანადგარების სათანადო სრული კომპლექტაციით. იგი შედგება შემდეგი ძირითადი დეტალებისა და კვანძებისაგან: მიმღები ბუნკერი, სამსხვრევი დანადგარი, დამხარისხებელი დანადგარი, ქვიშის სარეცხი დანადგარი და ლენტური ტრანსპორტიორი.

საწარმოს ტერიტორიაზე სასარგებლო წიაღისეულის შემოტანა გათვალისწინებულია მუნიციპალიტეტში არსებული სხვადასხვა იურიდიული პირებისგან, რომელთაც გააჩნიათ ლიცენზირებული კარიერები. საწარმოში შემოტანილი ნედლეული-ბალასტი მიეწოდება მიმღებ ბუნკერს, ბუნკერიდან მასალის გადატანა ხდება ჰორიზონტალურ საცერში, საიდანაც ქვიშა მიეწოდება გამრეცხ დანადგარს. საცერიდან ქვიშა გამოცლილი მასის გადატანა ხდება სამსხვრევ დანადგარში, საიდანაც დამსხვრეული მასა გადაადგილდება ჰორიზონტალურ საცერზე, ირეცხება და ხდება მისი დახარისხება სხვადასხვა ზომის ფრაქციებად.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმო მაქსიმალური დატვირთვის შემთხვევაში გადაამუშავებს 171 ტონა ბალასტს საათში. იგი იმუშავებს წელიწადში დაახლოებით 300 დღეს, დღეში 8 საათიანი სამუშაო რეჟიმით. აქედან გამომდინარე, საწარმო წლის განმავლობაში გადაამუშავებს 432 000 ტონა ნედლეულს, რის შედეგადაც მიიღებს 410 000 ტონა მზა პროდუქციას, სხვადასხვა ფრაქციების სახით (ქვიშა - 0,5; ღორღი 5-10; 10-20). აღსანიშნავია, რომ საწარმო იმუშავებს ელექტროენერგიაზე, რისთვისაც ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია საკუთარი ტრანსფორმატორი.

სკოპინგის ანგარიშში განხილულია საწარმოსთან დაკავშირებული შემდეგი ალტერნატიული ვარიანტები: არაქმედების ალტერნატივა და საწარმოს განთავსების ალტერნატივები, შესაბამისი დასაბუთებით. შერჩეულ ალტერნატივასთან ერთად სკოპინგის ანგარიშში განხილულია ერთი დამატებითი ალტერნატივა. პირველი ალტერნატიული მიწის ნაკვეთი განთავსებულია ქ. ზუგდიდში, მექალაქეთა ქუჩის მიმდებარედ. ტერიტორია დასახლებული პუნქტიდან დაშორებულია 150-200 მეტრით. აღნიშნული მიწის ნაკვეთი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებისაა, რომელიც თავისუფალია ხე-მცენარეებისგან და არ არის წარმოდგენილი ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, აღნიშნული ალტერნატივის უარყოფით მხარეს წარმოადგენს ის, რომ ტერიტორიამდე მისასვლელი გზა საჭიროებს მოსწორებითი სამუშაოების ჩატარებას და მოხრეშვას. ამასთან, ტერიტორიაზე არ არსებობს ელექტროენერგია და წარმოებისთვის საჭირო კომუნიკაციები. სკოპინგის ანგარიშში, შერჩეული ალტერნატივის უპირატესობად განიხილება: მიწის ნაკვეთის კატეგორია, საპროექტო ტერიტორიამდე არსებული მისასვლელი გზა, რომლის მდგომარეობაც დამაკმაყოფილებელია; ის ფაქტი, რომ ტერიტორია წარმოადგენს საწარმოო ზონას და ასევე

კომპანიის საკუთრებას, ალტერნატივის დადებით მხარედ აღნიშნულია ასევე, ტერიტორიაზე მცენარეული საფარის და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის არარსებობა.

თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ შერჩეული ალტერნატივის უარყოფითი მხარეა შპს „ვესტ ჯორჯიას“ დაგეგმილი ასფალტის და შპს „ბარა კაპიტალის“ ბეტონის საწარმოებთან მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედება. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ სკოპინგის ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი პირველი ალტერნატივის საკადასტრო კოდი ან/და GPS კოორდინატები, შესაბამისად, რთულია მოსახლეობიდან დაშორების მანძილის მიხედვით განხილული ორი ალტერნატივის შედარება.

საწარმოში წყალი გამოიყენება სასმელ-სამეურნეო და საწარმოო დანიშნულებით. სასმელი წყალი შემოტანილი იქნება ბუტილიზირებული სახით. რაც შეეხება სამეურნეო და საწარმოო წყლებს, ვინაიდან, საწარმო ბალასტს გადაამუშავებს სველი მეთოდით, პროცესის უზრუნველყოფის მიზნით მიწისქვეშა წყლის აღება მოხდება ლიცენზირებული ჭაბურღილიდან. სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარის ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია სამკამერიანი სალექარის მოწყობა, საიდანაც გაწმენდილი წყალი, ჩაშვებული იქნება მდ. ჯუმში (მდ. ჯუმში წყალჩამვების GPS კოორდინატებია: X-736669 და Y-4706111). ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ფეკალური წყლების შეგროვება მოხდება საკანალიზაციო ჭაში, რომლის დაცლაც განხორციელდება საჭიროებისამებრ, საასენიზაციო მანქანების საშუალებით.

საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, საწარმოს ფუნქციონირების ეტაპზე ადგილი ექნება მავნე ნივთიერებათა წარმოქმნას და მათ შემდგომ გაფრქვევას ატმოსფერულ ჰაერში. ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული ძირითადი დამაბინძურებელი ნივთიერებაა არაორგანული მტვერი. სკოპინგის ანგარიშში იდენტიფიცირებულია მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის 6 არაორგანიზებული წყარო, მათ შორის: ბალასტის ავტოთვითმცლელიდან ჩამოცლისა და ბუნკერში ჩაყრის ადგილები, სამსხვრევი დანადგარი, ლენტური ტრანსპორტიორი, ინერტული მასალის დასაწყობების ადგილები. გადასამუშავებელი ნედლეულის რაოდენობის გათვალისწინებით წლის განმავლობაში მოსალოდნელია 2.681 ტონა არაორგანული მტვერის გაფრქვევა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოში გათვალისწინებულია სასარგებლო წიაღისეულის სველი მეთოდით გადამუშავება, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა რაოდენობას. წარმოდგენილი დოკუმენტის თანახმად, დანადგარი აღჭურვილი იქნება მტვერდამჭერი მოწყობილობით, ციკლონით, რომელიც უზრუნველყოფს არაორგანული მტვერის მაქსიმალურ დაჭერას. აღნიშნული ინფორმაცია არ შეესაბამება გაფრქვევის არაორგანიზებული წყაროების კონსტრუქციას და ფუნქციონირების პრინციპს. შესაბამისად, საწარმოში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების შესახებ მონაცემები, ასევე, ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს ფუნქციონირებით გამოწვეული ზემოქმედება საჭიროებს საფუძვლიან შესწავლას და შეფასებას, მათ შორის, ახლომდებარე საწარმოებთან კუმულაციური ეფექტის გათვალისწინებით. დამატებით აღსანიშნავია, რომ საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება მოსალოდნელია ნედლეულისა და პროდუქციის ტრანსპორტირების პროცესში. ანგარიშის მიხედვით, აღნიშნული ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით, გათვალისწინებულია მარაგადახურული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება.

საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია ხმაურის წარმოქმნა და გავრცელება. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის წყაროს წარმოადგენენ ტექნოლოგიურ პროცესში ჩართული დანადგარ-მექანიზმები (სამსხვრევი, ცხური, ტრანსპორტიორები და სხვ.). ხმაური ასევე

შესაძლებელია გამოიწვიოს ნედლეულის შემოზიდვა-დასაწყობებამ და აღნიშნული პროცესის დროს ავტოტრანსპორტის მუშაობამ.

საწარმოს საქმიანობის პროცესში მოსალოდნელია არასახიფათო, მათ შორის საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წარმოქმნა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სასარგებლო წიაღისეულის რეცხვის შედეგად წარმოქმნილი წყლის სალექარში გაწმენდის შედეგად რჩება ლამი, რომელიც დროებით დასაწყობდება საწარმოს ტერიტორიაზე და მისი გატანა მოხდება პერიოდულად სარეალიზაციოდ (ძირითადად მისი გამოყენება მოხდება დაზიანებული გზების ამოსავსებად, გზის და სხვა სახის სარეაბილიტაციო სამუშაოებში). საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსდება შესაბამისი კონტეინერები საყოფაცხოვრებო ნარჩენებისთვის, რომლის გატანა განხორციელდება პერიოდულად, მუნიციპალური დასუფთავების სამსახურის მიერ, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე. მიუხედავად იმისა, რომ ტერიტორიაზე საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე არ არის მოსალოდნელი სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა, მსგავსი ტიპის ნარჩენებისთვის გათვალისწინებულია შესაბამისი, ჰერმეტიკული კონტეინერის განთავსება.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ნიადაგის/გრუნტის დაბინძურება შეიძლება გამოიწვიოს: ტექნიკის ან სატრანსპორტო საშუალებებიდან ნავთობპროდუქტების ავარიულმა დაღვრამ/გაჟონვამ.

როგორც უკვე აღინიშნა, საპროექტო ტერიტორიის მომიჯნავედ, დასავლეთით შპს „ვესტ ჯორჯია“ გეგმავს ასფალტის საწარმოს ექსპლუატაციას. აღნიშნულ საქმიანობაზე სამინისტროს მიერ 2021 წლის 12 იანვარს გაცემულია ბრძანება N 35 სკოპინგის დასკვნის გაცემის შესახებ (დასკვნა N101; 28.12.2020). ამასთან „მშენებელი 2020“-ის მიწის ნაკვეთის ნაწილი იჯარის ხელშეკრულებით აღებული აქვს შპს „ბარა კაპიტალს“, რომლის საქმიანობას წარმოადგენს სასაქონლო ბეტონის და ბეტონის ნაკეთობების წარმოება. შპს „ბარა კაპიტალს“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან 2020 წლის 23 სექტემბერს შეთანხმებული აქვს ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროების და მათ მიერ გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიში. აღნიშნულის გათვალისწინებით მოსალოდნელია კუმულაციური ზემოქმედება შემდეგი მიმართულებებით: ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიები, ხმაურის გავრცელება, სატრანსპორტო ნაკადებზე ზემოქმედება.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ტერიტორია თავისუფალია მცენარეული საფარისგან შესაბამისად, მცენარეულ საფარზე ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი. ნიადაგის ზედაპირი წარმოდგენილია ქვიშა-ხრეშოვანი მასალით, სადაც ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ გვხვდება და საქმიანობის განხორციელების ეტაპზე მისი მოხსნა დაგეგმილი არ არის. ვიზუალური შეფასებით, ტერიტორიაზე არ ფიქსირდება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი. პროექტის განხორციელება არ საჭიროებს დამატებითი მისასვლელი გზების მშენებლობას და გამოყენებული იქნება არსებული გზები. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სატრანსპორტო ნაკადებზე ზემოქმედება იქნება მინიმალური, ვინაიდან ობიექტზე დღის განმავლობაში დაგეგმილია 5-6 მანქანის შესვლა-გამოსვლა.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. აღსანიშნავია, რომ სკოპინგის განცხადებები განთავსდა ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე, ამასთან, აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით მოსახლეობის მიერ სამინისტროში წარმოდგენილ იქნა შენიშვნები და მოსაზრებები. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სკოპინგის

ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია დამატებით გაეგზავნა დაინტერესებულ საზოგადოებას პირად ელექტრონულ მისამართზე. ვინაიდან საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში სხვადასხვა პერიოდში მოქმედებს სხვადასხვა სახის შეზღუდვა, კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელდა ცვლილება (<https://matsne.gov.ge/document/view/4994730?publication=0>), რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პანდემიის/ეპიდემიის დროს, ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარების შესაძლებლობას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შპს „მშენებელი 2020“-ის სასარგებლო წიაღისეულის გადამუშავების (ქვიშა-ხრემის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო) სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2020 წლის 30 დეკემბერს webex-ის აპლიკაციის საშუალებით. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის შპს „მშენებელი 2020“-ის, საკონსულტაციო კომპანია შპს „გარემოსდაცვითი და შრომის უსაფრთხოების საგანმანათლებლო და საკონსულტაციო ცენტრი-ეკომეტრის“ და ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენლები და დაინტერესებული საზოგადოება (სოფ. ახალსოფლის მოსახლეობა). მოხსენების/პრეზენტაციის შემდგომ სხდომა გადავიდა კითხვა-პასუხის რეჟიმში. სამინისტროს წარმომადგენელმა კანონმდებლობის მიხედვით განმარტა, სკოპინგის პროცედურა და მისი მნიშვნელობა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. აღნიშნა, რომ სკოპინგის ანგარიში წარმოადგენს წინასწარ ზოგადი ხასიათის დოკუმენტს, რომელსაც საქმიანობის განმახორციელებელი საქმიანობის დაგეგმვის ადრეულ ეტაპზე შეიმუშავებს. სამინისტრო სკოპინგის დასკვნით საქმიანობის განმახორციელებელს უდგენს საქმიანობის განხორციელებისთვის საჭირო კვლევების და მოსაპოვებელი მასალის ნუსხას. სკოპინგის პროცედურის შემდგომი ეტაპი არის გზშ-ის პროცედურა და სკოპინგის დასკვნის გაცემა არ წარმოადგენს საქმიანობის განხორციელების საფუძველს. დეტალური კვლევები, რომელსაც სამინისტრო განუსაზღვრავს საქმიანობის განმახორციელებელს უნდა აისახოს სწორედ გზშ-ის ანგარიშში. ამასთან, სამინისტროს წარმომადგენელმა გააკეთა განმარტება, რომ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე ექსპერტიზის ჩატარების მიზნით შეიქმნება საექსპერტო კომისია, რომელიც თავისი კომპეტენციის ფარგლებში განიხილავს წარმოდგენილ დოკუმენტაციას და სამინისტროში წარმოადგენს ექსპერტიზის დასკვნას, რის საფუძველზეც მოხდება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღება. პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები/მოსაზრებები გამოთქვა სოფ. ახალსოფლის მოსახლეობამ. საზოგადოების მიერ განხილვაზე გამოთქმული შენიშვნები/მოსაზრებები ეხებოდა კონკრეტულ საკითხებს: რა სახით იყო წარმოდგენილი სამინისტროში დოკუმენტაცია, იყო თუ არა სამინისტრო ინფორმირებული რომ საწარმო მოწყობილია და იყო თუ არა უფლებამოსილი კომპანია ნებართვის გარეშე განხორციელებინა საქმიანობა და ვინ იყო აღნიშნული საკითხის მაკონტროლებელი. მოსახლეობის მიერ აღნიშნა, რომ სკოპინგის ანგარიშში არ იყო საფუძვლიანად შესწავლილი ატმოსფერულ ჰაერზე და ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედება, როგორც უახლოეს დასახლებაზე, ასევე მიმდებარედ არსებულ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებზე. მოსახლეობის შენიშვნა შეეხო ასევე საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ არსებულ საავტომობილო გზას და ხიდს, რომელიც როგორც განხილვაზე გაჟღერდა წარმოადგენს სახელმწიფოსთვის სტრატეგიული მნიშვნელობის მქონეს. სკოპინგის ანგარიში არ მოიცავს აღნიშნულ ინფორმაციას.

ანგარიშში არ არის შეფასებული ვიბრაციით გამოწვეული ზემოქმედება ნედლეულის ტრანსპორტირებისას როგორც საავტომობილო გზებზე, ასევე ხიდზე და მდინარის ჯებირებზე, რომელთა შეკეთებაზე მუნიციპალიტეტის მხრიდან საკმაოდ დიდი ფინანსებია დახარჯული. მოსახლეობის შენიშვნა ეხებოდა, თუ რამდენად იყო გაკეთებული აღნიშნული პროექტის განხორციელების შემთხვევაში ამ მიმართულებით ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზი. შენიშვნა ეხებოდა დღის განმავლობაში შესრულებულ სატრანსპორტო ოპერაციებს, მოსახლეობის აზრით საწარმოს წარმადობის მიხედვით, განსახორციელებელი ტრანსპორტირების რიცხვი არ შეესაბამება რეალობას. საჯარო განხილვაზე დასმულ შეკითხვებს უპასუხეს შპს „მშენებელი 2020“-ის და შპს „გარემოსდაცვითი და შრომის უსაფრთხოების საგანმანათლებლო და საკონსულტაციო ცენტრი-ეკომეტრის“ წარმომადგენლებმა. საწარმოს მოწყობასთან დაკავშირებით აღინიშნა, რომ ქვიშა-ხრეშის დანადგარი შექმნილი იყო უცხოეთში და საჭირო იყო მისი სატესტო რეჟიმში ჩართვა, რისთვისაც კომპანიას დაქირავებული ჰყავდა უცხოელი მუშები, რომლებიც პანდემიის გამო დიდი ხნის მანძილზე ვერ გაჩერდებოდნენ საქართველოში, შესაბამისად მოხდა სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარის აწყობა. საკონსულტაციო კომპანიის მიერ აღინიშნა, რომ „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“ და შესაბამისი პროცედურები ითვალისწინებს არსებული მდგომარეობის შესწავლას და შეფასებას. ასევე გზმ-ის ეტაპზე განისაზღვრება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები, რათა გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ზემოქმედებები იქნას მინიმუმამდე დაყვანილი. ამასთან სამინისტროს წარმომადგენელმა გააკეთა განმარტებები, რომ გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი იქნება გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, რაზეც პასუხისმგებელი იქნება კომპანია. გზმ-ის ანგარიშთან ერთად შემუშავდება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი რაც ასევე წარდგენილი უნდა იქნეს სამინისტროში შესათანხმებლად. საჯარო განხილვის ეტაპზე მოსახლეობის მიერ მოწოდებულ იქნა ასევე ფოტო-ვიდეო მასალა საწარმოს ტერიტორიაზე არსებული მდგომარეობის შესახებ.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით, წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოადგინა ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის სოფ. ახალსოფლის მოსახლეობამ. წერილობითი შენიშვნები ეხებოდა საჯარო განხილვაზე დასმულ საკითხებს, კერძოდ: შენიშვნების მიხედვით, შპს „მშენებელი 2020“-ის საპროექტო ტერიტორიას ესაზღვრება სახელმწიფო, სტრატეგიული დანიშნულების ხიდი, რაც არ არის აღნიშნული სკოპინგის ანგარიშში და ასევე არ არის შესწავლილი მასზე ზემოქმედების საკითხი. ასევე მითითებულია, რომ სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილი ფოტომასალა არ ასახავს არსებულ რეალობას, ვინაიდან ტერიტორიაზე უკვე დამონტაჟებულია და უფრო მეტიც, ექსპლუატაციაშია გაშვებული სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარი; სკოპინგის ანგარიში არ მოიცავს ინფორმაციას საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად როგორც ხიდზე, ასევე მიმდებარე საავტომობილო გზის საფარზე და მდინარის ჯებირებზე ვიბრაციით გამოწვეული ზემოქმედების შესახებ; ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი საწარმოს დღიური წარმადობა; არ არის შეფასებული ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედება და ამასთან არ არის გათვალისწინებული ხმაურდამხშობი, ხმაურის შემარბილებელი საშუალებები. სკოპინგის ანგარიშში მითითებული დღის განმავლობაში საწარმოს ტერიტორიაზე განსახორციელებელი 5-6 სატრანსპორტო ოპერაცია არასწორია, საწარმოს დატვირთვიდან გამომდინარე; შენიშვნების მიხედვით, საწარმო განთავსებულია დასახლებული პუნქტის დასავლეთით, საიდანაც მაღალია შავი ზღვის ქარების გავრცელების ინტენსივობა, რაც ამლიერებს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გავრცელების რისკებს.

სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის ეტაპზე დამსწრე საზოგადოების მხრიდან აღინიშნა, რომ საწარმო უკვე მოწყობილია. შესაბამისად, შემდგომი რეაგირების მიზნით, მოსახლეობის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია, ფოტო-ვიდეო მასალით, გადაგზავნილ იქნა სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტში. 2021 წლის 11 იანვარს სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტიდან მიღებული წერილის მიხედვით, 2020 წლის 25 დეკემბერს შპს „მშენებელი 2020“-ის მიმართ შედგენილ იქნა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმი (№062198), რომლის მიხედვითაც კომპანიას დაწესებული აქვს საწარმოს მოწყობის სამუშაოები „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გარეშე. მიღებული კორექსონდენციის მიხედვით, მასალები განსახილველად გადაეგზავნება შესაბამის სასამართლოს.

შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში გათვალისწინებული უნდა იყოს საწარმოს მოწყობის საკითხები და საქმიანობა განხილული და შეფასებული იყოს არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიშში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**
4. **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - დაგეგმილი საქმიანობის აღწერა;
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - საპროექტო ტერიტორიის აღწერა, საქმიანობის განხორციელების ადგილის საკადასტრო კოდი და GPS კოორდინატები shp ფაილებთან ერთად;

- დაზუსტებული მანძილი საწარმოს ტერიტორიიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), მდინარემდე და უახლოეს სამრეწველო ობიექტამდე;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტების (GPS კოორდინატები/საკადასტრო კოდი) დეტალური ანალიზი, შესაბამისი დასაბუთებით. მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივა, საპროექტო ტერიტორიის ყველა გონივრული ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივა. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული ობიექტის განთავსების ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები; იმ შემთხვევაში თუ საქმიანობის განხორციელება შერჩეულ ტერიტორიაზე არ იქნება სათანადოდ დასაბუთებული გარემოს დაცვის მათ შორის ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების გავრცელების აღკვეთის კუთხით, განხილული უნდა იყოს ალტერნატიულ ტერიტორიაზე საწარმოს განთავსების საკითხი;
- ინფორმაცია 500-მ რადიუსის საზღვრებში არსებული ნებისმიერი ტიპის სამრეწველო ობიექტის და წარმოების შესახებ (მანძილების და საქმიანობის მითითებით);
- საპროექტო ტერიტორიის გენერალური გეგმა, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება საწარმოს დანადგარები, ტექნოლოგიური მოწყობილობები, ინფრასტრუქტურული ობიექტები, გაფრქვევისა და ხმაურის წყაროები;
- ინფორმაცია დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების შესახებ. ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენებული დანადგარების დეტალური აღწერა, სიმძლავრე, წარმადობა, საპასპორტო მონაცემები;
- ტექნოლოგიური სქემა და საწარმოო პროცესის დეტალური აღწერა;
- მტვერდამჭერი სისტემის დეტალური დახასიათება (სისტემის პარამეტრები, ეფექტურობა) შესაბამისი საპასპორტო მონაცემებით;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების შესახებ.
- დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანის და პროდუქციის გატანის (სიხშირის, გადაადგილების რაოდენობის) შესახებ, შესაბამისი მარშრუტის მითითებით და ასევე ტრანსპორტირების დეტალური გეგმა-გრაფიკი;
- ინფორმაცია საწარმოს ტერიტორიაზე შემოსატანი ნედლეულის რაოდენობის და მისი დასაწყობების შესახებ;
- ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის რაოდენობის (საათში/დღე-ღამეში/წელიწადში) შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიამდე მისასვლელი გზების შესახებ;
- საპროექტო ტერიტორიის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- სამუშაოების დეტალური აღწერა, შესაბამისი თანმიმდევრობით, ვადების მითითებით;
- ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოებისა და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, ასეთის არსებობის შემთხვევაში („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- საწარმოს ელექტროენერგიით მომარაგება;
- საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ ინფორმაცია;

- ინფორმაცია წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების მართვის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოო ჩამდინარე წყლის (მაგ. სალექარში გაწმენდილი) მართვის შესახებ;
- სალექარის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (პარამეტრები, გაწმენდის ეფექტურობა) სალექარში დაგროვილი ლამის მართვის საკითხები;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე გაბატონებული ქარების მიმართულების შესახებ (აღნიშნული საკითხი მნიშვნელოვანია გამონახოლქვის გავრცელების მიმართულების კუთხით უახლოეს დასახლებასთან მიმართებაში);
- საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობების შესახებ მონაცემები და შემდგომი მართვის ღონისძიებები, ნარჩენების მართვის კოდექსის და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე აქტებით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- საწარმოს ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის დეტალური გეგმა;
- ინფორმაცია ტერიტორიის გამწვანებითი ღონისძიებების შესახებ, მწვანე ნარგავების მოწყობისა და მისი მოვლა-პატრონობის შესახებ;
- ინფორმაცია ლამის საათებში (ნედლეულისა და პროდუქციის (შემოზიდვა/გაზიდვის)) ტრანსპორტის გადაადგილების აკრძალვის და საწარმოს სამუშაო რეჟიმის დაცვის შესახებ, მათ შორის ნედლეულისა და პროდუქციის ტრანსპორტირების გათვალისწინებით;
- ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ძარაგადახურული ავტოტრანსპორტის შესახებ;
- საპროექტო ტერიტორიის საკუთრების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს საქმიანობის ეტაპზე, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში, ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის წყაროები და მათი მახასიათებლები, ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები; ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება და მოდელირება;
- კუმულაციური ზემოქმედება 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის, მათ შორის ატმოსფერულ ჰაერზე, ხმაურზე, სატრანსპორტო ნაკადებზე და სხვა (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე) და შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა, მათ შორის, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის შემცირების კუთხით საუკეთესო ალტერნატივების დეტალური დასაბუთება;

- ვიბრაციით გამოწვეული ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგზე და გრუნტის ხარისხზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ და მიწისქვეშა წყლებზე საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების პროექტი;
- გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა: რელიეფი (გეომორფოლოგია); გეოლოგიური აგებულება; სეისმური პირობები; ჰიდროგეოლოგიური პირობები; საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები;
- გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება; ზემოქმედება გრუნტის წყლებზე;
- საშიში გეოლოგიური პროცესების (არსებობის შემთხვევაში) შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა ობიექტის ექსპლუატაციის პერიოდში, პრევენციული ღონისძიებების მითითებით;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- შესაძლო ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- გზშ-ის ანგარიშის მომზადების პროცესში ჩართული უნდა იყოს შესაბამისი კომპეტენციის სპეციალისტი (არქეოლოგი/ისტორიკოსი), რათა სათანადოდ შეფასდეს დაგეგმილი საქმიანობის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებსა და კულტურულ ფასეულობებზე პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედება;
- განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა-გრაფიკი, სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების და ხმაურის გავრცელების მინიმუზაციის მიზნით, კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებთან ერთად, ყურადღება გამახვილდება ატმოსფერული ჰაერის და ხმაურის ინსტრუმენტულ მონიტორინგზე, საკონტროლო წერტილების (საწარმოს პერიმეტრზე და უახლოეს მოსახლესთან), მონიტორინგის სიხშირის და საწარმოს დატვირთვის რეჟიმის მითითებით;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებზე, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე, მათ შორის ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას, შესაბამისი კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებები;
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- საწარმოს ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა, Shp ფაილები);
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და წარმოდგენილი მოსაზრებების და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

შენიშვნები:

- საპროექტო ტერიტორია, მოიცავს მიწისქვეშა მტკნარი წყლის ჭის სანიტარიული დაცვის პირველ (მკაცრი რეჟიმის) ზონას. გაცნობებთ, რომ „წყლის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის (სანიტარული დაცვის ზონები) მეოთხე პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, პირველ სარტყელში (მკაცრი რეჟიმის ზონა) აკრძალულია „ნებისმიერი მშენებლობა, გარდა წყალსადენის ნაგებობებისა; ნებისმიერი დანიშნულების საცხოვრებელი და ადმინისტრაციული შენობების განთავსება; ინერტული მასალის მოპოვება; მილსადენის გაყვანა (გარდა წყალსადენის ნაგებობების მომსახურებისათვის აუცილებელის); ჩამდინარე წყლების ჩაშვება, ბანაობა, პირუტყვის ძოვება და დარწყულება, რეცხვა, თევზჭერა, შხამქიმიკატების გამოყენება მცენარეთა დაცვის მიზნით“. შპს „მშენებელი 2020“-ის მიერ მიმდინარე წლის 5 თებერვალს წარმოდგენილი დამატებითი ინფორმაციით (საწარმოო დანადგარების განთავსების GPS კოორდინატები), საწარმოო დანადგარები არ ხვდება მიწისქვეშა მტკნარი წყლის სანიტარული დაცვის პირველ ზონაში. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია ზემოაღნიშნული კანონის მოთხოვნების დაცვის შესახებ; აღნიშნული საკითხი საჭიროებს შეთანხმებას წიაღის ეროვნულ სააგენტოსთან და შესაბამისად, გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს შეთანხმების დამადასტურებელი ინფორმაცია;
- წარმოდგენილი უნდა იქნეს „წყალდაცვითი ზოლის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N440 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით განსაზღვრული მოთხოვნების გათვალისწინების შესახებ ინფორმაცია;
- ვინაიდან საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ დაგეგმილია სხვადასხვა საწარმოო ობიექტების ექსპლუატაცია, მოსალოდნელია მნიშვნელოვანი კუმულაციური ზემოქმედება (ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიებით, ხმაურის გავრცელებით, სატრანსპორტო ნაკადზე ზემოქმედებით). გზშ-ის ანგარიშში დეტალურად უნდა იქნეს შეფასებული და გათვალისწინებული გარემოს ყველა კომპონენტზე შესაძლო კუმულაციური ზემოქმედება, საპროექტო ზონაში არსებული ყველა საწარმოო ობიექტისგან გამოწვეული ზემოქმედებების გათვალისწინებით (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული ზემოქმედება მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე);
- ვინაიდან ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტროსთვის ცნობილი გახდა და ასევე გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ ტერიტორიის ადგილზე დათვალიერების შედეგად დადგინდა, რომ საწარმოს მოწყობა უკვე დაწყებულია, შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნას საქმიანობის განხორციელების ადგილზე ფაქტობრივი მდგომარეობის გათვალისწინებით;
- აღნიშნული პროექტის საჯარო განხილვის ეტაპზე საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ მცხოვრები მოსახლეობის მხრიდან გამოიკვეთა უარყოფითი დამოკიდებულება პროექტის მიმართ და გამოითქვა სხვადასხვა მოსაზრებები კონკრეტულ საკითხებზე. გზშ-ის ანგარიშში განხილული უნდა იყოს სოფ. ახალსოფლის მოსახლეობის მიერ საჯარო განხილვაზე დასმული საკითხები, შესაბამისი დასაბუთებით;
- როგორც უკვე აღინიშნა, ტერიტორია ესაზღვრება შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ზუგდიდი-ნარაზენი-ხიბულა-ზუბის საავტომობილო გზას. „საავტომობილო გზების შესახებ“ საქართველოს კანონის 22-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, საავტომობილო გზებზე, გზისპირა ზონებში (გზის ღერძიდან 100 მეტრი ორივე მხარეს) გზის მფლობელთან შეუთანხმებლად აკრძალულია: ა)

ნებისმიერი სამშენებლო, სამელიორაციო, სასოფლო-სამეურნეო, გეოლოგიური მიწების სამუშაოები, კავშირგაბმულობის ხაზებისა და სხვა კომუნიკაციების გაყვანა, ახლის აშენება და არსებული ნაგებობების შეკეთება; ბ) ტექნოლოგიური ტვირთბრუნვის ორგანიზაცია; გ) გარე განათებისა და გამწვანების მოწყობა; დ) მოძრავი გასამართი პუნქტების, ჯიხურების პავილიონების და სხვა ნაგებობების განლაგება; ე) სატრანსპორტო საშუალებათა დატვირთვა-გადმოტვირთვის, გასაჩერებელი და სამრეცხაო მოედნის მოწყობა; და სხვა. **ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, გზშ-ის ანგარიშს თან უნდა ერთვოდეს შესაბამის უწყებასთან საქმიანობის განხორციელებაზე შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;**

- **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია აღნიშნული საქმიანობის განხორციელების შედეგად საავტომობილო გზებზე, მიმდებარედ არსებულ სახიდე გადასასვლელზე და მდინარის ჯებირებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ, შემარბილებელი ღონისძიებების გათვალისწინებით;**
- **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით)**

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „მშენებელი 2020“-ის მიერ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილი ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ახალსოფელში სასარგებლო წიაღისეულის გადამუშავების (ქვიშა-ხრემის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო) პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიშში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოპოვებული, შესწავლილი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.**